

1. Kaupunginvaltuusto

musiikkilautakunnan käytettäväksi 200 000 mk ylimääräisen avustuksen suorittamiseksi Garantiföreningen för Svenska teatern i Helsingfors, Finlands svenska nationalscen -yhdistykselle viimeksi kuluneen toimintakauden tappion peittämiseksi (7.2. 83 §).

Kaupunginvaltuusto sitoutui vastaamaan Suomen Taideakatemia järjestämän »Ars 1969 Helsinki» -näyttelyn mahdollisesta tappiosta 40 %:n määrään saakka, kuitenkin enintään 36 000 mk:lla siten, että avust määrä suoritetaan vasta sitten, kun Suomen Taideakatemia on kaupunginhallitukselle esittänyt hyväksyttävän tilityksen näyttelyn tuloista ja menoista (3.4. 237 §).

Urheilu- ja ulkoilutoimi

Pirkkolan urheilupuiston hallirakennuksen kaluston ja laitteiden hankkimista varten

kaupunginvaltuusto myönsi 76 500 mk v:n 1968 talousarvioon Pirkkolan urheilupuiston II rakennusvaihetta varten merkitystä osamäärärahasta (13.6. 417 §).

Velodromin perusparannustyöhön kaupunginvaltuusto myönsi 354 000 mk urheilulaitoksia ja kenttiä varten kertomusvuoden talousarvioon merkitystä määrärahasta (30.10. 669 §).

Seurasaari. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaen v. 1967 (ks. s. 65) Seurasaaren alueen vastaisesta käytöstä tekemäänsä päätöstä, sikäli kuin se koski ulkomuseon kokoelmiin liitettävän 1700-luvun pappilan päärakennuksen sijoittamista, oikeuttaa urheiluja ulkoilulautakunnan sopimaan muinaistieteellisen toimikunnan kanssa siitä, että museon kokoelmiin liitettävä pappilan päärakennus saataisiin sijoittaa nykyisen toimistorakennuksen pihan eteläiselle puolelle »Antin aukion» halki kulkevan tien suuntaan (30.10. 657 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennusjärjestyksen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 72 §:n 4 mom:n, joka koski tontinomistajan katuosuuden puhtaanapito- ja hiekoitusvelvollisuutta, siten että tästä alkaen ajoradan ja suojateiden auraus ja hiekoittaminen sekä korokkeiden ja pysäkkikorokkeiden hiekoittaminen kuuluu kaupungille (4.12. 749 §).

Eräiden katupuhtaanapitoa koskevien yleispäätösten kumoaminen ja tarkistaminen. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan kaupunki oli ottanut tehdäkseen maksua vastaan katupuhtaanapitotöitä puhtaanapitovelvollisten tilauksesta. Työt otettiin tehtäväksi vain koko katualueen jalkakäytävineen käsittävänä ympärivuotisena puhtaanapitona, josta perittiin vuosimaksu. Rakennusjärjestyksen ym. järjestyssääntöjen uusimisen

yhteydessä siirtyi auraus v. 1947 kaupungilta kiinteistönomistajien tehtäväksi. Liitosalueiden tieverkon hoito siirtyi rakennusjärjestyksen mukaisesti kunnilta yksityisille maanomistajille eräitä pääteitä lukuun ottamatta, jotka kaupunki otti hoitaakseen. Valtuuston v. 1952 antaman tehtävän perusteella kaupunginhallitus v. 1956 hyväksyi katujen puhtaanapidosta mm. seuraavaa: katujen talvipuhtaanapito otetaan puhtaanapitovelvollisen suorittamaa korvausta vastaan puhtaanapito-osaston hoidettavaksi sitä mukaa kuin kaupungin konetilanne sen sallii; rakennusvirastoa mm. kehoitettiin pitämään hoidossaan sekä kaupungin omat että vieraiden valtioiden lähetystöjen, valtion ja seurakuntien katuosuudet ajoratoineen ja jalkakäytävineen niin hyvin kesä- kuin talvipuhtaanapitoon nähden puhtaanapitovelvollisten suo-

rittamaa korvausta vastaan. Kantakaupungin alueella oli varsin yleistä, että puhtaanapito-osasto aurasi ajoradan ja yksityiset taasen jalkakäytävän. Millään kadulla lyhyitä poikkikatuja lukuun ottamatta, ei puhtaanapito-osasto yksinään aurannut koko katua päästä päähän, vaan yleensä välillä oli aina taloja, jotka hoitivat koko osuutensa itse. Näiden talojen kohdalla oli aura nostettava ylös ja syntyvä poikkikarhe jätettävä talojen siirrettäväksi sivuun käsityönä. Yleisten töiden lautakunnan mielestä nykyinen järjestelmä vaikeutti töiden järkipäristä koneellistamista, aiheutti laajalle alalle pieniin palasiin pirstotun hajanaisen työkentän takia runsaasti hukka-ajoja ja teki siten talvipuhtaanapidon tarpeettoman kalliiksi. Lautakunnan mielestä tulisi entiset, vuosilta 1952 ja 1956 olevat päätökset kumota ja puhtaanapito järjestää siten, että puhtaanapito-osasto saisi vastaisuudessa urakoida puhtaanapitoa ajoratojen ja jalkakäytävien lisäksi myös pikatien luonteisilla teillä ja pysäköintialueilla, milloin se kokonaisurakoinnin takia katsotaan välttämättömäksi. Kaupunginhallitus katsoi, että kun kaupunginvaltuuston v. 1952 tekemän päätöksen 2) kohta ei edellyttänyt sopimusten tekemistä muista kuin katujen ajoratojen talvipuhtaanapidosta, ko. päätös olisi kumottava, minkä jälkeen kaupunginhallitus kumoaisi v. 1956 katujen puhtaanapidosta tekemänsä päätöksen sekä päättäisi asiasta uudelleen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota 5.3.1952 katujen puhtaanapidosta tekemänsä päätöksen (18.12. 788 §).

Jätteenkuljetusmaksujen perusteiden tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että rakennusviraston puhtaanapito-osaston suorittamasta jätteenkuljetuksesta saatiin kertomusvuoden alusta lukien peria maksu seuraavin perustein: Kiinteistöjen jätteiden kuljettamisesta yleisen jätteenoudon yhteydessä saadaan veloittaa jäteastian tilavuuteen perustuvalla lasketulta m³:itä keskimäärin 6.50 mk. Kiinteistökohtainen hinta on keskihintaan nähden samassa suhteessa kuin

kiinteistökohtainen viikottainen standardinouto-aika on kiinteistökohtaisten viikoittaitten standardinouto-aikojen punnittuun keskiarvoon, kuitenkin vähintään 4 mk/m³ ja enintään 10 mk/m³. Hinta on sidottu maistraatin vahvistamaan kuorma-autojen liikennetaksaan Helsingin kaupungissa, nyt esitettyjen arvojen vastatessa 18.11.1967 vahvistettua taksaa. Taksa koskee vain terveydenhoitolaisessa tarkoitettua tavallista jätettä, joka on joko kertakäyttöisissä jätessäkeissä tai terveydenhoitolautakunnan hyväksymissä 300 ja 600 litran jäteastioissa, mutta ei käymälälantaa, märkää ja raskasta talousjätettä, rakennus- ja teollisuusjätettä ym. eikä vaihtolava- tai muita erikois- ja kertakuljetuksia, joihin voidaan soveltaa maistraatin hyväksymää liikennetaksa sellaisenaan (21.2. 130 §).

Kadun ja viemärin rakennuskustannusten vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti rakennuslain 89 §:n ja 91 §:n 3 mom:n perusteella vahvistaa kadun ja viemärin keskimääräiset rakentamiskustannukset (7.2. 86 §, khn mtö n:o 1, kunn. as. kok. n:o 21).

Tennistalon sosiaalityöjärjestämiseksi puhtaanapito-osaston työntekijöille kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1967 talousarvioon Toukolan konevarikon lisätyötä varten merkitystä siirtomäärärahasta 37 500 mk (30.10. 667 §).

Toukolan konekorjaamo. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Arkkitehtitoimisto O. Hansson Ky:n laatimat Toukolan moottoriajoneuvokorjaamon luonnospiirustukset (4.9. 536 §).

Kadut ja tiet. Tie- ja vesirakennushallitukselle teiden rakentamisesta ym. annettavat lausunnot:

Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa puoltavansa tie- ja vesirakennushallituksen toimesta laadittua Helsingin—Lahden moottoritien yleissuunnitelmaa välillä Tattariharju—Mäkelä varsinaisen moottoritien osalta. Sa-

1. Kaupunginvaltuusto

malla kaupunginvaltuusto päätti esittää lausunnossaan,

että ennen yksityiskohtaisen tiesuunnitelman laatimista selvitettäisiin ns. välikehää koskevat järjestelyt,

että Suurmetsäntie rakennettaisiin jo ensimmäisessä rakennusvaiheessa moottoritien alitse v. 1965 hyväksytyn Jakomäen asemakaavaehdotuksen mukaisesti,

että moottoritien itäpuolella oleva suoja-alue paalulta 78 paalulle 82 kavennettaisiin 20 m leveäksi ja

että jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle rakennettaisiin jo ensimmäisessä rakennusvaiheessa eritasoiset poikittaisyhteydet moottoritien paaluille 80, 85—86 ja 90+80. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, että asemakaavaosaston piirustuksesta n:o 5675/12.5.1965 ilmenevälle osalle Jakomäen aluetta on vahvistettu asemakaava (10.1.24 §).

Samaten kaupunginvaltuusto päätti

1) puoltaa tie- ja vesirakennushallituksen laatimaa suunnitelmaa Helsingin—Porvoon valtatie *rakentamisesta moottoritieksi* välillä Tattariharju—Massby tiejärjestelyineen, kuitenkin siten, että suunnitelmassa olisi otettava huomioon kaupunkisuunnittelulautakunnan ja kaupunkisuunnitteluviraston lausunnoissa mainitut huomautukset,

2) ilmoittaa, ettei kaupunki tule osallistumaan rakentamiskustannuksiin yli sen määrän, mitä laki kaupunkia siihen velvoittaa,

3) ilmoittaa, että kaupunki suostuu kustannuksellaan purkamaan, siirtämään tai suojaamaan vahvistettavalle moottoritien tiealueelle jäävät viemäri-, vesi-, sähkö- ym. johdot ja kaapelit siten, ettei niistä aiheudu tien rakentamiselle haittaa tai viivytystä,

4) ilmoittaa, että kaupunki puoltaa suunnitelmaan sisältyvää ehdotusta, jonka mukaan moottoritien suoja-alue ulotetaan 30 m:n etäisyydelle lähimmän ajoradan keski- viivasta,

5) ilmoittaa, että moottoritiesuunnitelma

koskee kaupungin alueella yksinomaan kaavoittamatonta aluetta sekä

6) ilmoittaa katsovansa, etteivät suunnitelmaa vastaan esitetyt muistutukset anna aihetta toimenpiteisiin sen muuttamiseksi (30.10. 658 §).

Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa puoltavansa katselmuksen toimittajan ehdotuksia Helsingin—Tuusulan maantien (moottoritien) sekä siihen liittyvien *maanteiden ja paikallisteiden päätekohtien määräämisestä* sekä ehdotusta päätekohtien määräämisestä valtielle n:o 4,5 Helsingin kaupungin alueella (18.9. 562 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa yhtyvän 14.9.1967 pidetyn katselmuksen toimittajan ehdotuksiin, jotka koskivat *yleisten teiden päätekohtien muuttamista* kaupungin alueella olevilla Osa Henrik Borgströmin tietä ja Osa Koirasaarentietä -nimistä paikallistietä, Osa Stansvikintietä ja Osa Koirasaarentietä -nimistä paikallistietä (7.2. 87 §) sekä puoltavansa Tattariharjun—Östersundomin maantien ja Maratontien paikallistien päätekohtien muuttamista katselmuksen toimittajan esittämällä tavalla, mutta vastustavansa tieosan Tattariharju—Alppikylä (Vanha Porvoontie) päätekohdan muuttamista (4.9. 535 §).

Viikintien leventämisestä ja oikaisemisesta Itäiseen moottoritiehen ym. toimenpiteistä olivat vt Kihlberg ym. tehneet aloitteen 23.6. 1965. Aloitteessa mainittiin, että kun kaupungin itäiset asuma-alueet tulevat lähi-aikoina valmiiksi rakennetuiksi, kohdistuu lähes 200 000 asukkaan liikennepaine Itäiselle moottoritielelle ja Kulosaaren sillalle. Tämä merkitsee n. 40 000 moottoriajoneuvon virtaamista klo 6—20 välisenä aikana sillan kautta keskustaan. Jotta liikenne ei suuntautuisi niin suurena määränä Kulosaaren sillalle olisi Puotilasta ja sitä kauempaa tuleva liikenne saatava suuntautumaan huomattavalla osin Viikintielle. Se olisi laajennettava 4-kaistaiseksi Koskelantietä myöten ja oikais-tava esim. Marjaniemen tienhaaraan. Poi-

kittaistien tarve on nykyisin varsin suuri. Sen hyväksi on tehty liian vähän, minkä vuoksi liikenne suuntautuu monesti tarpeettomasti keskustapohjukan kautta eri suuntiin. Poikittaistie Puotinharju—Lahdentie—Malmi—Pakila—Pukinmäki olisi kokonaisuudessaan kunnostettava. Aloitteentekijät esittivät, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään kiireellisesti toimenpiteisiin em. ehdotusten toteuttamiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta huomautti, että Itäväylän ruuhkautumiset keskustaan päin suuntautuvassa liikenteessä ovat tähän saakka johtuneet lähinnä Sörnäisten rantatien keskeneräisyydestä eikä niinkään paljon Kulosaaren sillan alikapasiteetista. Sillan itäpuolella ruuhkautumat ovat johtuneet tien keskeneräisestä rakentamisasteesta. Tiettyöt olivat parhaillaan käynnissä ja mm. Herttoniemen kohdalle oli saatu lisäkaistoja, Viikintien liittymä oli jo valmistumassa ja Marjaniementien liittymä oli rakenteilla. Keskustan puoleisessa päässä väylän parantaminen ei enää auta, vaan liikenteen sujuminen riippuu keskustan katuverkon välityskyvystä. Vaadittava kaistamäärä tulee enusteiden mukaan edelleen kasvamaan riippumatta kollektiivilikenteen järjestelyistä. Tällöin ei ratkaisu enää voi perustua siihen, että Itäväylä kerää itäisten kaupunginosien kaiken liikenteen, jota yritetään hajoittaa eri suuntiin, vaan määräraikan mukaisen suunnan valinnan on tapahduttava jo lähtöpäässä. Tämä edellyttää Itäväylän suuntaisen uuden tien rakentamista. Näitä järjestelyjä tutkitaan parhaillaan. Aloitteessa ehdotetut toimenpiteet on suureksi osaksi jo toteutettu. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (6.3. 190 §).

Eliel Saarisen tien ja Pirkkolantien rakentamisesta puistokaduksi olivat vt Papunen ym. tehneet aloitteen 18.10.1967. Aloitteessa mainittiin, että arkkit. Eliel Saarinen sijoitti Helsingin asemakaavaa suunnitellessaan siihen runsaasti puistoja ja puistokatuja. Tässä suhteessa on kuitenkin vielä suuria puutteell-

suuksia. Pohjoisten alueiden asukkaiden taholta oli herätetty ajatus, että em. kadut rakennettaisiin virkistyskävelyä palvelevaksi puistokaduksi, niin että se ulottuisi idässä Pirjontiehen ja lännessä yli Nurmijärventien aina Ilkantieen saakka. Sen nimeksi sopisi Eliel Saarisen puistotie. Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoi, että puistokatuajatukseseen sinänsä liittyi varsin varteenotettavia näkökohtia. Suunnitelmien mukaan ko. katu tultaisiin jatkamaan rautatien alitse Vihdintien liikenneympyrään. Aloitteessa mainittu liikenneväylä sijaitsee suurimmaksi osaksi alueella, jossa on melko runsaasti puita. Istuttamalla ko. väylän varteen puurivejä voidaan sille luoda puistokadun luonne. Kuitenkaan ei ole mahdollista, että se muutettaisiin yksinomaan virkistyskävelyä palvelevaksi kaduksi, sillä poikittaisliikenne lisääntyy tulevaisuudessa mainittujen kaupunginosien välillä. Virkistyskävelyä ajatellen Pohjois-Haagan ja Maunulan alueiden asukkaat ovat monien muiden kaupunginosien asukkaisiin nähden edullisessa asemassa, sillä Keskuspuiston muodostaman vihervyöhykkeen vaikutuspiiri ulottuu ko. kaupunginosaan. Kävelytiehen liittyvät kysymykset tulisi lautakunnan käsityksen mukaan ratkaista ko. alueilla siten, että jalankulkijoilla olisi omat, ajoneuvoliikenteestä erotetut kävelyreitinsä. Valtuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (13.11. 707 §).

Teiden hoitokustannusten jakamisesta olivat vt Kalliala ym. tehneet aloitteen, missä huomautettiin siitä, että autojen määrän kasvaessa on myöskin yksityisillä teillä tapahtuva liikenne vastaavasti kasvanut. Se on nykyisin samankaltaista kuin yleisilläkin teillä ja vain murto-osa tästä liikenteestä liittyy jollakin tavoin niiden henkilöiden tarpeisiin, jotka teistä huolehtivat. Tästä syystä aloitteessa ehdotettiin, että kaupunki osallistuisi entistä enemmän teiden hoidosta johtuviin kustannuksiin ja että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin vilkkaimmin liikennöityjen teiden

1. Kaupunginvaltuusto

ottamiseksi kokonaan kaupungin hoidettaviksi. Yleisten töiden lautakunta mainitsi, että se oli ehdottanut 100 000 mk:n suuruisia määrärahaa v:n 1969 talousarvioehdotukseen yksityistielain mukaisten avustusten jakamista varten tiekunnille. Jos ehdotus hyväksytään, voidaan ko. avustuksia huomattavasti lisätä sekä tiekuntien määrän että avustuserien suhteen. Sen sijaan kaupunki ei ole ottanut itselleen uusia tienpitovelvollisuuksia sen jälkeen kun se v:n 1946 alueliitoksen yhteydessä otti kunnossapidettävikseen eräät vilkasliikenteiset esikaupunkialueiden tiet, pääasiassa sellaiset, jotka omistajan vaihdoksen johdosta muutoin olisivat jääneet hoidotta. Kuitenkin kaupunki on v:n 1967 alusta lukien huolehtinut sellaisten yksityisten teiden talvihiekoituksesta, joilla on säännöllinen linja-autoliikenne. Tie kuntien hoitoon kuuluvien teiden lukumäärä vähenee jatkuvasti sitä mukaa kuin niitä rakennetaan kaduiksi. Lautakunnan mielestä tulisi tie kuntien huolehtia yksityisten teiden kunnossapidosta niinkuin tähänkin asti siihen saakka, kunnes ne rakennetaan kaduiksi ja luovutetaan yleiseen käyttöön. Tienpitorasitusten helpottamiseksi olisi vain käytettävä rahallisten avustusten myöntämistä tiekunnille. Kaupunginhallitus ilmoitti myöntäneensä jatkuvasti keskim. 1 000—2 000 mk:n suuruisia avustuksia yksityisille tiekunnille. Valtuusto katsoi em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (4.9. 550 §, 11.12. 780 §).

Tieyhteyksien parantamisesta Myllypuron alueella olivat vt Vesikansa ym. tehneet aloitteen v. 1965. Siinä mainittiin mm., että asemakaava ko. alueella oli laadittu siten, että pääliikenneväylä kulkee kehänä koko asuntoalueen ympäri eikä sillä ole vilkkaasti liikennöityjä läpikulkuteitä. Tällainen järjestely on kuitenkin aiheuttanut sen epäkohdan, että pääliikenneväylältä Myllymestarintie—Myllypuron- ja Myllypadontie on vain toisesta päästä yhteys keskikaupungille johtavalle päätielle eli Itäiselle moottoritiele ja väylän toinen pää päättyy asuntokorttelei-

hin kuin pussiin. Täten tulee kiertomatka Myllysiiven länsipuolelta suhteettoman pitkäksi. Jos Myllypadontieltä avattaisiin liikenneväylä suoraan länteen Viikintielle, niin matka ko. alueelta keskustaan lyhenisi 2—4 km. Tällaisen yhdyntien kiireellistä suunnittelemista ehdotettiin aloitteessa. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että Itäväylän ja Viikintien liittymän valmistuttua katkeaisi suora ajoyhteys Herttoniemen teollisuusalueen pohjoisosasta Viikintielle. Liikenne joutuisi käyttämään pääasiassa Siilitietä, mikä ei ollut toivottavaa. Tämän vuoksi oli laadittu ehdotus Sahaajankadun jatkeen rakentamiseksi välillä Itäväylä—Viikintie. Uuden kadun liittäminen Viikintiehen tapahtuisi välittömästi rautatien tasoristeyksen pohjoispuolella. Myllypuron asuntoalueen yhdistäminen tähän tiehen ei ollut alkuperäisen asemakaavan mukainen, joka edellytti länteen suuntautuvan yhteyden järjestettäväksi kehätien kautta. Kun Myllypurosta kuitenkin olisi päästävä myös Herttoniemen puolelle, ei ollut olemassa asemakaavallista estettä tälle yhteydelle, vaikka se jakoi viheralueen, koska Myllypuron ja Herttoniemen välisen liikenteen johtamista Itäväylälle ei voitu pitää tarkoituksenmukaisena. Lautakunta oli tehnyt 7.12.1967 tätä järjestelyä tarkoittavan esityksen kaupunginhallitukselle. Tämä ilmoitti, että asia oli parhailaan valmisteltavana. Valtuusto katsoi em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.3. 225 §).

Jättekysymyksen järjestämistä tarkoittavan suunnitelman laatimiseksi olivat vt Hakulinen ym. tehneet aloitteen 2.10.1963. Siinä sanottiin mm.: Kaupungin puhtauteen ja sen kautta kaupunkilaisten terveyteen vaikuttaa se, millä tavoin jätteiden tuhoaminen on järjestetty. Roskien polttouunit, joita monet talot ovat ottaneet käyttöön, on eräs muoto. Toisaalta kaupungin viranomaisten kesken on harkittu sitä, että roskien hävittäminen tapahtuisi alueellisesti tai yhdessä keskuksessa. Aloitteentekijät ehdottivat, että

kaupunginhallituksen toimesta valmistettaisiin kiireellisesti valtuustolle esitys siitä, millä tavoin kaupunki aikoo järjestää jatkuvasti kasvavan väestön asumisesta aiheutuvien jätteiden hävittämisen. Yleisten töiden lautakunta huomautti, että valtuusto oli 14.12.1949 hyväksynyt jätteidenhävityksen kokonaissuunnitelman ja sen puitteissa rakennettavaksi erityisen jätteenpolttolaitoksen. Pääosa jätteestä oli määrä tehdä hygieniseksi ja vähän tilaa vieväksi, jolloin kaatopaikalle vietäväksi jäisi vain tuhka, kuona ja palamaton jäte. Vasta v. 1956 päästiin tätä hanketta toteuttamaan ja laitos valmistui v. 1961. Kaupunkijätteen määrä on noista ajoista lisääntynyt moninkertaisesti ja on nykyisin n. 3 milj. m³ vuodessa. Jätteenpolttolaitos pystyy käsittelemään tästä vain n. 35 %. Pääosa jätteestä joudutaan hävittämään edelleen kaatopaikoilla. Nämä on kuitenkin v:sta 1960 lähtien pyritty saamaan kokonaan ns. valvotun kaatopaikan menetelmällä hoidettaviksi. V:sta 1963 lähtien, jolloin Pasilan kaatopaikasta luovuttiin, on kaikilla kaatopaikoilla toteutettu tätä menetelmää. Kaikkia tunnettuja jätteenhävitysmenetelmiä ja niiden kehittymistä on myös seurattu jatkuvasti. Kaupungin 10-vuotistaloussuunnitelmaan on otettu Kyläsaaren laitoksen laajentaminen ja uusien jätteenpolttolaitosten rakentaminen. V:n 1967 alusta tuli voimaan uusi terveydenhoitolaki, joka on muuttanut jätteenhävitykseen liittyviä määräyksiä. Rakennusviraston puhtaanapito-osasto oli laatinut 27.7.1967 päivätyn jätteenhävityksen kokonaissuunnitelman, joka oli lähetetty lausuntoa varten terveydenhoitolautakunnalle. Lisäksi oli asetettu jaosto tutkimaan kosuunnitelmaa. Valtuusto katsoi em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (7.2.108 §).

Lumenkaatopaikkojen lisäämisestä ja rantojen puhtaanapidon hoitamisesta olivat vt Juthas ym. tehneet aloitteen 25.5.1966. Siinä kiinnitettiin huomiota rantojen likaantumiseen, johon lähinnä olivat syynä lumenkaato-

paikat. Myöskin vt Hakulinen ja Ruohonen, vt Hara ym. sekä vt Mehto olivat v. 1967 tekemissään aloitteissa huomauttaneet niistä vaikeuksista, joita lumen poistaminen kaduilta aiheuttaa. Tilanteen parantamiseksi ehdotettiin mm. seuraavia toimenpiteitä: lumenkaatopaikkoja olisi lisättävä, niiden aukioloaikaa olisi jatkettava tarvittaessa myöhempäänkin sekä mitoitettava ne siten, että useita kuorma-autoja voisi olla yhtäaikaan tyhjentämässä kuormaansa. Vt Juthaksen aloitteessa ehdotettiin komitean asettamista selvittämään katujen talvipuhtaanapitokysymystä. Yleisten töiden lautakunta huomautti, että kaupunginhallitus oli v. 1962 asettanut lumenkaatopaikkakomitean. Se sai työnsä valmiiksi 15.10.1963 ja kaupunginhallitus päätti asiasta 16.9.1965. Sen jälkeen ei lautakunnan käsityksen mukaan ollut tapahtunut sellaista teknillistä kehitystä, että uuden komitean asettaminen olisi aiheellista. Puhtaanapito-osasto tutkii ja kokeilee lumen koneellista sulatusta poiskuljetuksen rinnalla. Sulatusta kokeillaan esim. jalkakäytäviä, portaita ja siltoja alta päin lämmittämällä. Kuitenkin joudutaan aina kuljettamaan lunta myös kaatopaikoille. Näitä oikein sijoittamalla saadaan lumet nopeasti sulamaan juuri merenrannoilla keväisin ja sulamista voidaan vielä nopeuttaa käyttämällä vesitykkeitä. Rantojen siistiminen edellyttää ennen kaikkea niiden rakentavaa muokkaamista, istutusjärjestelyjä ym. erityisesti matalissa vesijättökohdissa, jotta ne saataisiin kohtuullisin kustannuksin puhtaanapidettävään muotoon. Kiinteistölautakunnan käsityksen mukaan kaatopaikkoja tarvitaan edelleen muiden lumenpoistamistapojen kalleuden vuoksi. Lumenkaatopaikoiksi sopivia tontteja ei kaupungilla ole. Rannat ovat vähiten haittaa tuottavia kaatopaikkoja, koska lumi sulaa siellä nopeasti. Hyvänä ratkaisuna pidettiin myös sulattamojen järjestämistä puhdistamojen yhteyteen. Kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä 14.12.1967 kehottaa eri virastoja laatimaan yhteistyössä nopean väliaikaisen ohjel-

1. Kaupunginvaltuusto

man lumenkaatopaikkojen asialliselle sijoittamiselle ja muulle lumen hävittämiselle. Valtuusto päätti katsoa em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (21.2. 149—152 §).

Ilman jatkuvan saastumisen ehkäisemistä tarkoittavassa aloitteessaan vt Paavola ym. esittivät 17.4.1968 kaikkiin sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, joiden avulla ilman saastumisen aiheuttamaa vaikeata epäkohtaa voitaisiin korjata. Aloitteen perusteluissa mainittiin mm. seuraavaa: v. 1960—1965 lisääntyi kaupungin asukasluku n. 12 %, mutta ilman saastumisen lisäys oli 18 %. Jos verrataan pääkaupunkia esim. Tuusniemen maa-seutualueeseen niin kaupunki on 13 kertaa niin likainen kuin ko. maaseutu. Ilman saastuminen on osaltaan syytä keuhkosityypään, mutta se aiheuttaa myös sydänsairauksia, astmaa ym. Paitsi terveydellisiä haittoja johtuu ilman saastumisesta lisäksi merkittäviä taloudellisia menetyksiä kustannusten lisääntymisenä. Niihin kuuluvat talojen, kotitalouksien ja autojen puhtaanapito ja vaurioiden korjaaminen sekä näkyvyyden huonontuminen. Yleisten töiden lautakunta mainitsi puhtaanapito-osaston pyrkineen jo v:sta 1960 lähtien hoitamaan jätteenkuljetuksen suljetun astiatyhjennyksen järjestelmää käyttäen. Palavia jätteitä voidaan polttaa terveydenhoitolautakunnan luvalla polttouunissa, mikä on rakennettava ja hoidettava siten, ettei siitä aiheudu terveydellistä haittaa. Varsinaisia savukaasun puhdistusnormeja ei Suomessa vielä ole, mutta puhtaanapito-osaston jätteenpolttolaitoksessa on pyritty soveltamaan Keski-Euroopan tiukimpia määräyksiä. Aloitteessa mainitun pölytönmän lakaisun osalta lautakunta totesi, että lakaisuharjat ja -koneet on pölyämisen estämiseksi varustettu kastelulaittein. Kaupunginhallitus mainitsi kiinnittäneensä viime aikoina huomiota aloitteessa tarkoitettuun toimintaan, niinpä oli mm. Kaupunkiliitolle ja maistraatille ehdotettu toimenpiteitä ilman saastumisen rajoittamiseksi lainsäädännöllä

ja rakennusjärjestyksen määräyksillä. Edelleen oli päätetty suorittaa kaupungin ulkoilman puhtausastetutkimus ja saastuneisuuskartoitus työterveyslaitoksen laatiman suunnitelman pohjalta. Valtuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta jouduttamaan kaikkia käytännöllisiä toimenpiteitä ilman saastumisen ehkäisemiseksi ja ensi tilassa harkitsemaan moottorien joutokäynnin kieltämistä sekä ilman suojelua, melun torjuntaa ja niihin liittyviä ympäristön suojelutoimenpiteitä (17.4. 301 §, 30.10. 672 §).

Viikin puhdistamo. Kaupunginvaltuusto hyväksyi katurakennusosaston ja talorakennusosaston laatimat Viikin puhdistamon II rakennusvaiheen esipuhdistamon ja konekeskuksen laajennuksen luonnospiirustukset KRO-9900/223 TRO-850/1—7 (29.5. 370 §).

Hiekkasiilot. Kaupunginvaltuusto hyväksyi rakennusviraston puhtaanapito-osaston Munkkisaareen tulevan hiekkasiilon luonnospiirustukset n:o 20—30. Samalla kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:ien 1965 ja 1966 eräillä tileillä olevista määrärahoista yht. 340 248 mk Munkkisaaren hiekkasiilon louhintatöihin (21.2. 128 §, 18.9. 575 §, 13.11. 699 §).

Leikkikentät. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti

1) hyväksyä ohjeenluonteisesti noudatettaviksi leikkikenttäkomitean v:lta 1956 ja leikkikenttäkomitean/1962 tekemät ehdotukset lasten leikkikenttien perustyypeistä ja leikkialueiden suunnittelusta,

2) kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa ja kiinteistölautakuntaa uusien asemakaavojen ja asemakaavan muutoksien samoin kuin alueiden käyttötarkoituksien suunnittellessaan yhteistoiminnassa lastentarhain toimiston, urheilu- ja ulkoiluviraston sekä rakennusviraston kanssa mahdollisuuksien mukaan otamaan huomioon em. komiteain ehdotukset lasten leikkialueiden järjestämisestä,

3) kehottaa maistraattia rakennuslupia asuntorakennusten osalta myöntäessään sekä rakennustarkastusvirastoa tarkastuksia ja

valvontaa suorittaessaan tähänastista enemmän kiinnittämään huomiota sopivien sekä laajuudeltaan että laadultaan tarkoitustaan vastaavien leikkipaikkojen järjestämiseen asuntotonteille sekä

4) kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa harkitsemaan lasten leikkipaikkojen järjestämistä asuntotonteille koskevien määräysten sisällyttämistä asemakaavamääräykseen (26.6. 461 §, khn mtö n:o 7).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään eräitä v:n 1965 talousarvioon kuuluvia määrärahoja yht.

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Viranhaltijat. Kiinteistöviraston jäljempänä mainittujen viranhaltijain kanssa päätettiin tehdä uusi palkkasopimus seuraavasti: tonttiosaston pääll. Kalevi Korhonen 3 600 mk/kk ja tonttiosaston apul.pääll. Esko Lehtonen 3 100 mk/kk, molemmat 1.10.1967 lukien (7.2. 94 §); tonttiosaston apul. pääll. Kurt Schreiber 3 193 mk/kk 1.5.1968 lukien (8.5. 321 §); tonttiosaston ins. Martti Koivumäki 3 198 mk/kk 15.6.1968 lukien (4.9. 539 §); kaupunkimittausosaston piiri-ins. Tauno Talvio 2 987 mk/kk ja piiri-ins. Eirik Krogerus 3 090 mk/kk molemmat 1.6.1968 lukien (26.6. 484 §). Sopimuksentekopäivä huomioon ottaen saatiin palkkoja korottaa 1.1.1968 lukien 3 % ja 1.6.1968 lukien 3.5 %.

Kaupungin talojen I. palkkaluokkaan kuuluva siivoojan virka päätettiin lakkauttaa 1.2.1968 lukien (21.2. 142 §).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat asiat

Kiinteistö Oy Toinen linja 7:n eräiden osakkeiden ostaminen. Kaupunginvaltuusto oi-

63 000 mk Siilitien leikkikentän majan sekä siihen liittyvien ulkopuolisten vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen (2.10. 605 §).

Testamenttilahjoitus. Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisuudella ottaa vastaan Familjen Alex. Ärts Stiftelse -nimisen säätiön kaupungille tekemän 10 000 mk:n suuruisen lahjoituksen käytettäväksi lahjoittajan määräämällä tavalla lähinnä Kruununhaan kaunistamiseen ja perustaa lahjoituksesta Alex. och Axel Ärts Gåva till Helsingfors stad -nimisen lahjoitusrahaston (24.1. 51 §).

keutti kaupunginhallituksen ylittämään kertomusvuoden talousarvioon osakkeiden ostamiseen, merkitsemiseen ja lunastamiseen kaupunginhallituksen käytettäväksi merkittyä siirtomäärärahaa 1 610 645 mk:lla Polar-rakennusosakeyhtiön ja Keskus-Sato Oy:n omistamien Kiinteistö Oy Toinen linja 7:n osakkeiden kauppahintojen ja kaupoista menevän leimaveron suorittamista varten. Kaupoista päättäminen kuului kaupunginhallituksen toimivaltaan (26.6. 499 §).

Kiinteistöjen ostot. Kaupunginvaltuusto päätti, että kertomusvuoden aikana ostetaan seuraavat tilat, tontit, tontinosat ja maa-alueet erinäisillä ehdoilla:

29. kaupunginosan korttelin n:o 29057 tonttiin n:o 2 kuuluva, n. 234 m²:n suuruinen määräala tilasta Lycksele RN:o 2¹⁷ Haagan kylässä tonttijakokartan n:o 1711 mukaisesti Asunto Oy Artturi Kannistontie 9 -nimiseltä yhtiöltä rasituksista vapaana 17 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (17.4. 293 §);

31. kaupunginosan korttelin n:o 31107 tontti n:o 10 rakennuksineen Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistykseltä 1.3 mmk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (2.10. 592 §);